

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Index Rerum Notabilium, Quæ in hac Prima Parte de Legibus continentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

I N D E X

RERUM NOTABILIUM,

Quæ in hac Prima Parte de Legibus continentur.

Prior numerus Quæstionem; Alter Articulum; Tertius numerum marginalem designat.

A

Abbatissæ num possint leges ferre non solum œconomicas, sed etiam spirituales? 2. 3. 10.
Abrogatio legis differt a derogatione. 6. 3. 1. Lex posterior specialis, si sit contraria legi priori generali, derogat illi, sed illam non abrogat. 6. 3. 7. Ad legis abrogationem non requiritur publicatio. 6. 3. 5. Quinam possit legem abrogare? 6. 3. 1. Ut lex prior per posteriorem abrogetur, num debeat illius fieri mentio? 6. 3. 6.
Abrogatur lex solum a consuetudine in contrarium, non a sola desuetudine. 1. 6. 2. Ut lex per actus contrarios abrogetur, quantum temporis requiritur? 1. 6. 3. Num requiratur decennium in lege civili, & quadricennium in Canonica? *ibid.* Si lex per actus contrarios abrogetur, extinguitur: Contra vero si non acceptetur, consopitur, ita ut successu temporis, si acceptetur, obliget. 1. 6. 6.
Absolutio ab excommunicatione procuranda est sub gravi, ut possit quis communicare in Paschate; non tamen ut possit Missam audire die festo. 5. 4. 7.
Absolutio a reservatis collata ex ignorantia reservationis est invalida. 1. 5. 8.
Absolutio potest conferri ab inferiore, si non reservetur expressè a superiore: Contra tamen dispensatio in legibus est reservata superiori, si non conce-

datur inferiori. At dispensatio in votis conceditur Episcopo, si non reservetur. 8. 2. 4.
Aceptatio legis ex benignitate superioris est conditio requisita, ut ea obliget. 1. 6. 1. Sed peccant subditi, si absque causa illam non acceptent. 1. 6. 2.
A quamam communitate debet acceptari? 1. 6. 5.
Actiones moraliter indifferentes num possint esse materia legis humanæ? 2. 1. 4. Num etiam actus mere interni? 2. 1. 7. Ecclesia a peccatis internis absolvit, sed illa censuris punire non potest. 2. 1. 11. At punit peccata externa occulta. 2. 1. 13. A lege humana præcipitur actus internus, quando hic est per se requisitus ad actum externum præceptum. 2. 1. 8.
Amentibus, qui nunquam habuerunt usum rationis, Eucharistia in articulo mortis non est ministranda; secus vero si illum aliquando habuerint. 3. 2. 3. Probabile est, quod perpetuo amentes solum per accidens ratione amentia, ut ebrui, & non per se, ut pueri, a legibus Ecclesiasticis excusentur; unde non possimus cum iis cooperari ad harum legum transgressionem. 3. 2. 4.
Archiepiscopus nequit in legibus Concilii Provincialis dispensare, licet possit Episcopus dispensare in legibus Synodi diœcesanæ. 8. 2. 12. Quid si leges diœcesanæ Synodi confirmatæ sint a Papa? *ibid.*
Archiepiscopus num possit dispensare cum

cum suis Suffraganeis, & cum subditis Suffraganeorum, sicut potest cum subditis suis? 8.3.7.

B

B Arbitrarios num peccent, si tondent die festo? 5.4.10.
 Bulla adversus Confessarios sollicitantes num extendatur ad eos, qui masculos sollicitant? 6.2.8.
 Bulla Coenae continet censuras, quae olim dicebantur ferri ab homine, eo quod pro uno tantum anno ferebantur; nunc censentur esse a Jure. 1.7.2.

C

Capitulum vivente Episcopo num possit leges ferre, quibus ipsi Legislatores obligentur sine consensu Episcopi? 2.3.9. Quid possit Capitulum sede vacante? ibid.
 Cardinalium Decreta num habeant vim legis, quando ab ipsis Congregationibus emanant? 2.3.8.
 Carnibus humanis num liceat aliquando vesci? 6.4.6.
 Carthusiani non ex voto, sed ex statuto, & consuetudine obligantur ad abstinendum a carnibus etiam cum vitae discrimine. 4.2.8., & 6.4.2.
 Castitas non obligat ad abstinendum a comestione calidorum, unde praevideatur pollutio secutura; obligat tamen ne quis ea intentione comedat calida, ut pollutio sequatur. 5.4.5.
 Sic justitia non obligat, ne corpus occisi ante januam alterius ponatur praevidendo illius damnum; obligat tamen ne eo animo id fiat. ibid.
 Cessante fine legis in casu particulari, num cesset lex obligare? 1.3.1.
 Clerici nequeunt ad laicam potestatem trahi vi consuetudinis introductae. 7.4.6.
 Communitatis nomine quid veniat, quando dicitur, quod lex debeat a Communitate acceptari, ut velit Superior illam obligare? 1.6.5. Num veniat Communitas universalis, an particularis? ibid.
 Concilia particularia, sive Nationalia sint, sive Provincialia, sive Dioecessana,

quas leges possunt condere? 2.3.6.
 Conditiones ad legem requisitae quanam sint? 1.2.1. Multifariam ea potest esse injusta, & sic invalida. 1.2.2.
 Quid si de ejus justitia dubitetur? 1.2.4.

Confessarius praecipere potest actus mere internos, puta orationem mentalem; non tamen Superior. 2.1.11.
 Consuetudinis effectus sunt plures. 7.4.1. Potest consuetudo inducere obligationem ad poenam, non ad culpam. 7.4.2. Et abrogare poenam, relicta obligatione ad culpam. 7.4.3. Necnon viceversa. ibid. Quid si per legem vetetur consuetudo in contrarium? 7.4.5. Quid si consuetudo contraria legi reprobetur? ibid. potest consuetudo abrogare legem irritantem; necnon reddere irritos actus cateroqui validos. 7.4.7. Quomodo consuetudo legem interpretetur? 7.4.10. Lex de non trahendis Clericis ad laicam potestatem nequit contraria consuetudine abrogari. 7.4.6. Consuetudo abrogatur quidem contraria consuetudine decenniali, non tamen desuetudine. 7.5.3.
 Consuetudo de non comedendis lacticiis in pervigiliis extra Quadragesimam num sit obligatoria? 7.2.9. Unde dignoscitur num consuetudo sit obligatoria? 7.2.8.
 Consuetudo laicorum non obligat Clericos, nec viceversa. 7.3.4. Foeminae non abrogant sua consuetudine leges solos masculos obligantes. 7.3.5. Possunt Moniales proprias leges abrogare vi consuetudinis contrariae. ibid. Pariter Mercatores possunt proprias leges veluti Municipales abrogare. 7.3.6.
 Consuetudo sumpta pro facto est ipse frequens usus, sumpta pro jure est lex non scripta. 7.1.1. Quid requiritur, ut consuetudo sit obligatoria? ibid., & 7.2.1. Multiplex datur consuetudo, praesertim juxta legem, praeter legem, & contra legem. 7.1.5. Num dari possit consuetudo contra jus Gentium? 7.1.6.
 Consuetudo ut sit obligatoria, plures conditiones requirit. 7.2.1. In dubio num consuetudo introducta adverteatur bono communi, an obliget? 7.2.3. Diu.

3. Diuturnitas requisita ad consuetudinem inducendam probabiliter est decennium, & adversus legem Canoniam quadricennium. 7. 2. 4. Quam frequentia actuum requiratur ad illam inducendam? 7. 2. 5. Etiam actibus malis legi contrariis introduci potest consuetudo. 7. 2. 7.
- Contractuum regula dicitur esse consuetudo, quatenus juxta consuetudinem introductam regulandi sunt. 7. 4. 10.
- Contractuum leges obligant ipsum Legislatorem, ne contractus claudicent. 3. 1. 4.

D

- D**ecreta, & Declarationes Congregationum Cardinalium num habeant vim legis? 2. 3. 8., & 6. 2. 2. Decreta Conciliorum, quæ in Gratiano reperiuntur, num habeant vim legis, nisi a Pontifice sint approbata. 2. 3. 7.
- Consuetudo non abrogat aliquam consuetudinem legitime præscriptam, sed hæc contraria consuetudine ex diametro opposita abrogatur. 7. 5. 3. Consuetudo, seu non usus legem abrogat per actus privativos, seu legis violativos, non vero per actus mere negativos, ibid. Vide *Privilegium*.
- Deus indirecte dumtaxat potest in legibus naturalibus dispensare. 8. 1. 3.
- Dispensandi potestas in lege Pontificia quandonam censetur concessa Episcopo? 8. 2. 5.
- Dispensatio in lege Superioris sine causa est nulla. 8. 4. 1. Quamnam causa requiratur ut sit licita? 8. 4. 2. Num peccet qui utitur dispensatione data illicitè? 8. 4. 5. Nequit valide Pontifex in votis, ac in lege naturali sine causa dispensare. 8. 4. 9. Qui potest in voto dispensare, potest illud etiam commutare. At qui potest dispensare in lege Superioris, nequit illam commutare. 8. 4. 15. Pluribus in casibus conceditur Inferiori facultas dispensandi in lege Superioris. 8. 2. 5. Num requiratur gravior causa ad dispensandum in lege Superioris, quam ad dispensandum in votis? 8. 4. 17.
- Dispensatio legis in quo differat a dispensatione in Voto, & a relaxatio-

- ne juramenti? 8. 1. 4. Quonam pacto Deus indirecte dumtaxat possit in lege naturali dispensare? 8. 1. 3. Indirecte pariter Pontifex dispensat in Votis, & nonnullis aliis legibus naturalibus. 8. 1. 4. Num Pontifex dispensare possit, ut in una tantum specie Sacrificium offeratur? 8. 1. 6. Dispensatio differt ab interpretatione legis; necnon ab absoluteione, a licentia, a privilegio. 8. 1. 1.
- Dispensatio num cesset cessante sine dispensationis obtentæ? 8. 6. 1. Quandonam expiret morte concedentis? 8. 6. 3. Quamdiu durat quæ conceditur ad beneplacitum? 8. 6. 4. Si non cedat in gravamen alterius, per non usum non cessat. 8. 6. 9. Quandonam potest dispensatus uti dispensatione extra territorium dispensantis? 8. 6. 2. Dispensatio in lege, ut cesset per renunciationem, requiritur acceptatio dispensantis, secus vero dispensatio in voto, & juramento. 8. 6. 6. V. alia. V. *Legis dispensatio*.
- Dispensatio obtenta non habet vim antequam innotescat. 1. 5. 9. At dispensatio facta Communitati satis est, ut Communitati innotescat, quamvis ignoretur a persona particulari, ut habeat vim. ibid.
- Dispensatio quandonam dicatur surreptitia? 8. 5. 9.
- Dispensatio quomodo sit interpretanda? 8. 7. 1.
- Domicilium, & quasi domicilium quomodo acquirantur, ac deperdantur? 3. 3. 1. Quasi domicilium non sufficit ad Ordines suscipiendos, licet satis sit ad suscipienda reliqua Sacramenta. 3. 3. 2.
- Dubitans an detur lex, seu an lex hunc casum comprehendat, aut num sit promulgata, ad illam non tenetur; secus vero si dubitetur, an sit acceptata, an abrogata, an detur excusatio sufficiens? 4. 4. 2. Quid si dubitetur, an res præcepta sit licita? 4. 4. 5. Quid si subditus de hoc dubitet positive, probabiliter judicans rem præceptam esse illicitam? 4. 4. 7. Quid si dubitetur de legitima præcipientis potestate? 4. 4. 8. Aut num lex obliget sub gravi, an sub levi, aut sit tantum directiva? 4. 4. 9. Quid dicendum in

in variis dubiis voti, ac juramenti?
 4. 4. 10. *V. Votum*. In dubio num lex
 sit favorabilis, an odiosa, quomodo
 est interpretanda? 6. 1. 7. Quid si du-
 bitetur de sensu legis? 6. 1. 7., & 6. 1.
 9. Quid si Episcopus dubitet, an pos-
 sit dispensare? 8. 4. 6. In dubio num
 consuetudo introducta advesetur bo-
 no communi, an obliget? 7. 2. 3. Quid
 in dubio de valore dispensationis? 8.
 7. 12.
 Dubitans an lex sit utilis Communitati,
 num ea obligetur? 1. 1. 6. Quid si quis
 dubitet num lex sit odiosa, & eate-
 nus restringenda, an sit favorabilis?
 1. 1. 12. Quid si dubitetur an lex sit
 justa, aut non sit acceptata? 1. 2. 4.
 Si quis dubitet, num dispensatio sit ob-
 tenta per dolum, aut errorem circa
 causam finalem, an circa impulsivam,
 num ea sit irrita? 8. 5. 10.

E

Ecclēsia quare dispenset in votis in-
 ternis, & a peccatis internis absol-
 vat, & illa non possit punire censuris?
 2. 1. 11. Punit tamen peccata externa
 occulta. 2. 1. 13. Quomodo præcepit
 Ecclesia attentionem, & intentionem
 in recitandis horis? 2. 1. 10.
 Ecclesiastici num teneantur legibus civi-
 libus? 3. 4. 2. Consuetudo puniendi
 Ecclesiasticos in nonnullis casibus a
 potestate laica per Bullam Censuræ quot-
 annis revocatur. 3. 4. 4. Possunt laici
 arma tollere ab Ecclesiasticis, ne da-
 mnum sequatur, sed statim tradenda
 eorum Prælato. 3. 4. 5.
 Epikeja quid sit? 6. 5. 1. Non solum
 quando finis legis cessat contrarie, sed
 etiam actus præceptus est arduus,
 possumus ea uti. 6. 5. 2. Possumus et-
 iam ea uti, si detur probabilitas, quod
 a lege excusemur, non tamen si de-
 tur dubium. 6. 5. 4. Quid si lex sit ar-
 dua, & dubitetur num Legislato-
 r voluerit pro tali casu obligare? 6. 5. 6.
 Epikejæ usus in lege locum habet, quan-
 do probabiliter judicamus nolle Supe-
 riorem hic, & nunc tanquam in re
 ardua obligare, etiam si finis legis non
 cesset contrarie. 4. 4. 3.
 Episcopi probabilius immediate a Pon-
 tifice, & mediate a Christo Domino

Part. I.

potestatem habent legislativam. 2. 3. 3.
 Episcopus ex urgentissima causa dispen-
 sare potest in impedimento consanguini-
 tatis, non tamen clandestinitatis. 4.
 3. 11.
 Episcopus nequit pro sua Urbe, quic-
 quid potest Pontifex pro toto Orbe.
 2. 3. 4.
 Episcopus quandonam potest in lege
 Pontificia dispensare? 8. 2. 5. Quando-
 nam in Votis? 8. 2. 4. Quid in dubio
 an possit dispensare? 8. 2. 6. Dispen-
 sando in sua lege cum suis subditis in-
 directe dispensat secummet? 8. 3. 3.
 Dispensare potest secummet in Votis,
 sicut cum subditis. *ibid.* At nequit a
 se irregularitatem tollere, prout pot-
 est cum subditis. 8. 3. 4. Quomodo se-
 gerat cum forensibus, & peregrinis?
 8. 3. 6. Quomodo cum Regularibus ex-
 emptis? 8. 3. 8.
 Excommunicatio major lætæ sententiæ
 non incurritur nisi ob culpam gra-
 vem. 4. 2. 3. Quid de excommunica-
 tione sententiæ ferendæ? *ibid.* Quid
 de pœna Suspensionis, Interdicti, Ir-
 regularitatis? *ibid.*
 Excommunicatio non incurritur ab eo-
 cui sub pœna excommunicationis præ-
 cipitur, verbi gratia, auditio Missæ,
 si audiat Missam cum animo non sa-
 tisfaciendi per illam præcepto; quam
 vis peccet, si voluntatem non mutet.
 5. 1. 8.
 Excusatio a legis observantia novem de
 causis haberi potest. 6. 4. 1. Quomo-
 do metus excusare possit ab observan-
 tia nonnullarum legum naturalium,
 & divinarum? 6. 4. 3. Quænam impo-
 tentia excuset? 6. 4. 7.
 Extensio legis num possit fieri de casu
 ad casum ob paritatem, vel identita-
 tem rationis? 6. 2. 2. In legibus pœ-
 nalibus talis extensio non datur. 6.
 2. 3. Nec in legibus correctoriis, au-
 in dispensationibus, vel privilegiis t-
 quæ exorbitant a jure communi. 6.
 2. 4. Quid de æquiparatis, aut con-
 nexis? 6. 2. 6. Restringi aliquando pot-
 est lex odiosa vi Epikejæ. 6. 2. 1. Ex-
 tendi vero debet, si aliter Legislato-
 r injustitiæ arguatur, vel imprudentiæ.
 6. 2. 6.

Dd

Facul.

- F**acultas absolvendi, aut dispensandi quandonam expirat morte concedentis? 8.6.3. Num expiret morte concedentis facultas absolvendi concessa ad beneplacitum ipsius concedentis? 8.6.4.
- Festis diebus num liceat agere currus, vel mulos onustos? 3.2.4.
- Festis diebus num possit Aedituus templum verrere, & ornare, hostias conficere, &c. si possit ea præstare pridie? 5.4.9.
- Fine dispensationis cessante num cesset dispensatio? 8.6.1.
- Fine legis cessante num cesset lex obligare? 6.5.1. Si finis adæquatus legis cesset pro tota Communitate, cessat lex obligare. 6.5.2. Quid si cesset finis adæquatus aut pro aliquo tempore, aut relate ad personam particularem? 6.5.3. Si finis hic cesset contrarie, certe cessat lex obligare. 6.5.4. Quid si solum cesset negative? 6.5.5. Probabilius non cessat, quamvis in tali casu cesset obligare lex correctionis fraternæ; cum non cesset periculum damnorum, quæ lex vitare intendit. 6.5.6. V. *Epikeja*.
- Forenses in quo differant a peregrinis, & vagis; & quibus legibus teneantur? 3.3.1.
- Forma substantialis dans valorem actui quænam dicatur, & quænam forma accidentalis? 4.3.8.
- Fugiens e loco, ubi urget præceptum jejunii, non dicitur ponere impedimentum proximum jejunio, & sic peccare. 5.4.4.

H

- H**omicidium in Ecclesia dicitur committere, qui jactu sagittæ aliquem in Ecclesia occidit, quamvis ipse sit extra Ecclesiam. 3.3.12. Quid si in Ecclesia existens jactu sagittæ alium extra Ecclesiam occidat? *ibid.*
- Horas qui non potest sine socio recitare, num teneatur illum asciscere? 5.3.6. Qui nequit totum officium recitare, potest tamen ejus partem, quandonam ad illam teneatur? 5.3.1.

- I**gnorantia legis rescissoria contractuum non impedit quominus contractus sint irriti. 1.5.5. Num ignorantia revocationis Privilegii reddat irritum usum Privilegii? 1.5.6. Ignorantia revocationis Procuratoris non reddit irrita Procuratoris acta, excepta celebratione matrimonii. 1.5.7. Ignorantia dispensationis obtentæ num reddat invalidum usum illius? 1.5.8. Ignorantia reservationis alicujus casus non reddit validam absolutionem ab illo. *ibid.* Valide quis utitur privilegio, quod ignorat, si illud innotescat Communitati, cui est concessum. 1.5.10.
- Ignorantia quotuplex sit, & quænam excuset a legis transgressione? 6.4.9.
- Impedimenta ad executionem præceptorum quænam removenda sint? 5.4.1. Quænam dicantur impedimenta remota, quæ non teneamur remove? 5.4.6. Prævidens quod ex lusu pilæ ita defatigetur, ut non possit jejunare, non dicitur apponere impedimentum proximum: secus vero si id intendat. 5.4.5.
- Impedimentum dirimens consanguinitatis ex urgentissima causa dispensari potest ab Episcopo; non vero clandestinitatis. 4.3.11.
- Impedimentum revera non apponit jejunio præcepto, qui fugit e loco, ubi lex jejunii obligat. 3.3.1. Num peccet, qui eo fine recedit a tali loco, ne ad jejunium obligetur? *ibid.*
- Imperator nequit leges ferre totum Orbem obligantes. 2.2.4. Extra ditiones Imperatori subjectas leges Imperatoris allegantur velut dictamina rationi conformia; iisdem sic utuntur etiam Ecclesiastici. *ibid.*
- Impotentia excusans a legis transgressione quænam sit? 6.4.7.
- Indulgentias num possit Pontifex sibi met directe largiri? 8.3.4.
- Infideles sicut peccant non suscipiendo Baptismum, ita probabilius peccant contra præceptum sumendi Eucharistiam, quatenus hoc præceptum est divinum. 3.2.1. Num peccet, qui Infidelibus ministrat carnes diebus vtitis;

titis ; & qui iisdem injungit die festo opera servilia? 3.2.2.
 Infirmi temporē quando quis nequit totum præceptum implere , & potest partem , vitari debet perplexitas. 6.3.3.
 Injusta potest esse lex multipliciter , & eatenus invalida . 1.2.2. Quid si de ejus injustitia dubitetur? 1.2.4.
 Intentio ponendi opus præceptum requiritur ad satisfaciendum præcepto positivo. 5.1.1. Non tamen requiritur intentio satisfaciendi præcepto per tale opus. 5.1.6. Audiens Missam invitatus præcepto audiendi Missam , ut pote positivo , non satisfacit . 5.1.3. Quid si præceptum sit negativum , puta non furandi? ibid. Qui ponit opus injunctum nolens per illud satisfacere præcepto , num satisfaciat? 5.1.8. Debens centum Titio , si immemor debiti donet illi centum , num satisfaciat pro debito justitiæ? 5.1.7.
 Intentio , quod aliquid turpe ponatur , sæpe fert causam proximam ad talem effectum , quæ non haberetur , si talis effectus solum prævideretur futurus . 5.4.5. Hinc peccat , qui eo animo non procurat absolutionem ab excommunicatione , ne teneatur audire Sacrum . 5.4.7. Et qui eo animo comedit calida , ut sequatur pollutio . 5.4.5. Et qui fluminis aquam derivat ab agro vicini , ut illi noceat , peccat contra justitiam , non tamen si id prævideat , sed non intendat . ibid.
 Interpretatio legis alia est authentica , alia usualis , alia doctrinalis . 6.1.3. Quomodo verba legis , & mens Legislatoris interpretanda sit? 6.1.4. & 8.1.1. Quando verba legis sumenda sunt in sensu improprio? 6.1.5. Diversimode interpretanda lex pœnalis , & lex favorabilis . ibid. Quem sensum faciant in lege particule , Et , Vel , Sive , & similes? 6.1.6. Consuetudo est optima legum interpretres . ibid. Quid si dubitetur num lex sit favorabilis , & extendenda , an odiosa , & restringenda? 6.1.7.
 Irritusne sit vi legis , an irritandus actus , unde dignosci possit? 4.4.3. Si talis irritatio sit pœnalis , requirit sententiam Judicis. 4.3.6.

Irritus est actus ex defectu formæ substantialis . 4.3.7. Quænam dicantur ad formam substantialem pertinere? ibid. Actus prohibitus pati potest Episcopiam , non tamen actus irritus . 4.3.10. Nec ignorantia legis irritantis , nec metus impediunt actus irritationem . 4.3.13. Si finis talis legis cesset contrarie , cessat ea obligare ; secus vero si solum cesset negative . 4.3.14.
 Judex num possit relaxare pœnam a lege impositam? 4.2.7.
 Judicis sententia fundata in falsa præsumptione non obligat in foro conscientie . 1.2.2.
 Judicis sententia post ejus mortem tantquam lex perseverat . 1.7.4.
 Juramentum promissorium num possit in materia gravi obligare sub levi? 4.5.6. Quid de hujusmodi Voto? ibid.
 Jurisdictio delegata contentiosa expirat morte delegantis , non vero voluntaria . 8.6.3.
 Jus Gentium quodnam sit? 1.1.10. Num illud sit lex naturalis , an positiva? ibid.
 Justitia strictius obligat quam alix virtutes morales , & major causa requiritur ad materialiter cooperandum cum peccato contra justitiam , quam contra alias virtutes . 5.2.1. Duplex debitum ex justitia non extinguitur unica solutione . ibid. Nec satisfit huic obligationi per solutionem probabilem , & incertam . ibid. Num eadem solutione satisfiat duplici debito alteri ex justitia , alteri ex liberalitate? ibid. Num per eleemosynam datam extreme indigenti possit satisfieri debito ex justitia? 5.2.3.

L

Leges Canonicas ferre potest Pontifex independenter a Conciliis Oecumenicis , & a consensu Cardinalium . 2.3.2. Episcopi probabiliter a Pontifice immediate , & mediate a Christo Domino potestatem habent ferendi has leges pro suis Dioccesibus . 2.3.3. At pro festis statuendis expectare debent Cleri , & populi consensum . 2.3.5. Quid possint Archiepiscopi relate ad totam Provinciam? Quid Capitulum?

- pitulum Sede vacante? Quid Prælati regulares, & Abbatiffæ? *ibid.*
- Leges civiles quisnam possit ferre, & quas? 2. 2. 1. Imperator nequit suis legibus totum Orbem obligare. 2. 2. 5.
- Quandonam id possit Pontifex? 2. 2. 4.
- Legibus civilibus quandonam Ecclesiastici astringantur? 3. 4. 2.
- Leges civiles quandonam obligent Ecclesiasticos, utpote jure Canonico comprobatae? 1. 5. 1.
- Leges etiam civiles possunt obligare in conscientia. 4. 1. 1. Quæ lex fundatur in præsumptione periculi, aut fraudis, probabilius obligat in foro interno, quamvis desint fraudes, nisi detur locus Epikejæ. 4. 1. 3. Unde colligi potest, quod in materia gravi lex obliget sub gravi. 4. 1. 7.
- Legis abrogatio, ac derogatio. V. *Abrogatio.*
- Legis acceptatio solum ex benignitate Superioris requiritur, ut ea obliget. 1. 6. 1. Peccant tamen subditi, si sine causa illam non acceptent. 1. 6. 2. Lex autem dicitur acceptata, quando major populi pars illam observat. *ibid.*
- Legis conditiones quænam sint? 1. 2. 1. Quid si dubitetur, an sit justa, an sit acceptata, an sit utilis? 1. 2. 4. Lex, quæ non erat utilis Communitati, si evadat utilis, num obliget? 1. 3. 3.
- Legis dispensatio obtenta num expiret morte concedentis? 8. 6. 3. Dispensatio in lege Superioris invalide sine justa causa revocatur; non secus ac dispensatio in Voto. 8. 6. 5. Non cessat per renunciationem dispensati, si renuntiatio non acceptetur a dispensante in lege; secus vero dispensatio in Voto, aut juramento. 8. 6. 6. Qui dispensationi renunciavit, num possit mutata voluntate uti dispensatione? 8. 6. 8.
- Legis dispensatio stricte est interpretanda. 8. 7. 1. Sed in plurimis casibus latam habet interpretationem. 8. 7. 2. Dispensatio ad Ordines num se extendat ad Sacros? 8. 7. 4. Num Subdiaconus dispensatus ad ducendam uxorem dispensetur etiam ad recitationem Horarum? 8. 7. 7. Num dispensatio se extendat de casu ad casum, si eadem, vel major ratio relucet? 8. 7. 8. Dispensandi potestas, non secus ac Privilegium, late est interpretanda, nisi vergat in præjudicium tertii. 8. 7. 9. In dubio an ea sit reservata, & ea quis utatur, si deprehendatur deinde fuisse revocatam, dispensatio est irrita. 8. 7. 10. At si similiter deprehendatur fuisse revocatam potestatem dispensandi in Voto, dispensatio non est irrita. 8. 7. 11. In dubio de valore dispensationis an ea sit valida? 8. 7. 12. Quid si post dispensationem obtentam dubitetur an Prælati potuerit dispensatio? 8. 7. 13. Non est irrita dispensatio, si obtineatur per metum. 8. 5. 7. Neque si per dolum versantem circa causam impulsivam; secus vero si circa finalem. 8. 5. 8. Quid in dubio num causa fuerit finalis, an impulsiva? *ibid.* V. *Dispensatio.*
- Legis extensio, vel restrictio. V. *Extensio.*
- Legislator quonam pacto a lege sua obligetur? 3. 1. 1. Potest secummet ex causa dispensare non secus ac cum subditis. 3. 1. 3. Quomodo teneatur legibus contractuum, & iis, quæ taxam mercibus imponunt? 3. 1. 4. Num peccet graviter transgrediendo suas leges in re gravi? 3. 1. 5.
- Legis materia sunt actiones humane ordinabiles ad bonum commune. 2. 1. 1. Quænam sit materia legis civilis, quænam legis canonicæ, quænam legis naturalis? 2. 1. 3. Num lege humana præcipi possint actus moraliter indifferentes, aut actus mere interni? 2. 1. 4. Præcipit lex naturalis res arduas, quia Deus præcipiens dat vires sufficientes; secus lex humana. 2. 1. 3. Materia legis Canonice est spiritualis honestas actionum, quibus homo ad finem supernaturalem dirigitur; At legis civilis materia est temporalis, nempe recta gubernatio, & pax Republicæ. 2. 1. 5.
- Legis obligatio. V. *Obligatio.*
- Legis verba quandonam importent præceptum, quando vero consilium, & directionem, quando demum sint indifferentia ad significandum præceptum, vel consilium, & ab adjunctis, aut a gravitate materiæ dicantur importare præceptum? 1. 4. 7.
- Legis verba quomodo sint interpretanda? 6. 1. 1., & 5. 7. 1. V. *Interpretatio Lex*

Index Rerum Notabilium?

Lex prohibens sub aliqua pœna delictum interpretanda est de delicto consummato in sua specie. 6. 1. 8.
 Legi ut satisfiat, quænam intentio requiritur? V. *Intentio*. An legi satisfiat per actum malum? 5. 2. 6. Num pluribus præceptis possit eodem opere fieri factis? 6. 2. 1. An etiam diversis actionibus simul positus? 6. 2. 5.
 Lex ardua poterit aliquando per Epikejam non observari, & interim supplicari Legislatori, ut revocetur. 1. 6. 4.
 Lex discriminatur a præcepto, quia illa respicit bonum Communitatis, est perpetua, & non expirat morte Legislatoris; secus vero præceptum. 1. 7. 2.
 At potest præceptum aliquando post mortem præcipientis perdurare. 1. 7. 5.
 Lex dubia num obliget, sive dubium sit ex parte præcepti, sive ex parte rei præceptæ, sive ex parte Superioris præcipientis. 4. 4. 1.
 Lex irritat contractum, aut alium actum aliquando ipso facto, aliquando vult illum esse irritandum. 4. 3. 1.
 Unde id dignoscitur? 4. 3. 3. Si talis lex fundetur in præsumptione fraudum, ut plurimum adhuc obligat, si desit hic & nunc fraus. 4. 3. 5. Si talis lex sit pœnalis, requirit Judicis sententiam. 4. 3. 6.
 Lex pœnalis num obliget in conscientia? 4. 2. 1. Quid si lex pœnalis sit mixta? 4. 2. 2. Quid si sit Ecclesiastica? 4. 2. 3.
 Lex quid, & quotuplex sit? 1. 1. 1. Num consistat in actu intellectus, an voluntatis? 1. 1. 2. De publicatione requisita ut lex obliget. 1. 1. 3. Quid si dubitetur an habeat condiciones ad obligandum requisitas? 1. 1. 6. Num ea sit restringenda in dubio an sit odiosa? 1. 1. 10. In quo differat a præcepto? 1. 1. 5., & 1. 7. 2.

M

Mandatum expirat morte mandantis, quando res est integra, si contineat commissionem jurisdictionis; secus vero expirat semper morte mandantis, quamvis res non sit integra. 1. 7. 3. Mandatum tamen testatoris morte mandantis confirmatur. 1. 7. 4. Et sententia Judicis post hujus mor-

tem tanquam lex perseverat. *ibid.*
 Matrimonii impedimenta sintne ab Episcopo dispensabilia in casu urgentissimo? 8. 1. 7.
 Matrimonium inter impeditos num valide contrahatur post obtentam dispensationem, antequam ea innotescat? 1. 5. 9.
 Metu extorta dispensatio est valida, non tamen absolutio ab excommunicatione. 8. 5. 7. Quid de promissione metu extorta? *ibid.*
 Metus quomodo aliquando excuset ab observantia legis etiam naturalis, & divinæ? 6. 4. 3. Non licet ob metum mortis simulare Sacramenti administrationem. 6. 4. 4. Quomodo liceat matrimonium simulare? *ibid.*
 Missa non est celebranda sine sacris vestibus ad dandum Viaticum moribundo. 6. 4. 5.
 Missam audire num teneatur, qui mane egreditur e civitate, ubi est dies festus, perventurus ante meridiem ad locum, ubi dies non est festus. 3. 3. 11. Num tempore interdicti teneatur illam die festo audire Privilegiarius? 5. 3. 6. Qui nequit totam Missam audire, tenetur ad ejus substantialia, si potest. 5. 3. 4.
 Moniales num possint e Monasterio egredi in casibus, qui sunt similes expressis? 6. 1. 7.
 Moniales omittendo unam Missam præceptam in virtute sanctæ Obedientiæ ab Abbatissa venialiter peccant. 3. 1. 6. Peccant tamen mortaliter omittendo unam Missam ab Ecclesia præceptam. *ibid.*

O

Obligatio legis novem de causis cessare potest, ob vim, ob metum, ob impotentiam, ob ignorantiam, ob ejus abrogationem, ob consuetudinem contrariam, ob dispensationem, ob cessationem finis, ob epikejam. 6. 4. 1.
 Metus excusat aliquando etiam a nonnullis legibus naturalibus, & divinis. 6. 4. 3. Quænam impotentia excusat? 6. 4. 7. Et quænam ignorantia? 6. 4. 10. V. *Fine legis cessante*.
 Obligatio legis unde dignosci possit quod sit gravis, & sub reatu culpæ mortalis? 4. 1. 7. Quomodo obliget lex pœnalis,

nalis, five Civilis, five Ecclesiastica? 4. 2. 1. Quando lex humana obligat etiam cum vitæ discrimine? 4. 2. 8.
 Obligationibus pluribus num possit eodem opere fieri satis? 5. 2. 1. Num etiam pluribus actionibus simul positis? 5. 2. 5. Omissio operis ex vi plurium obligationum debiti num sit multiplex peccatum, & quando? 5. 2. 4. Num per actum malum possit satisfieri legi? 5. 2. 6.
 Obligatne lex, antequam Communitati publicetur? 1. 1. 8.
 Oratio mentalis cur possit a Confessario præcipi pœnitenti, non vero a Superiore subditis? 2. 1. 11.

P

Peregrini in quo differant a Forensibus, & Vagis? 3. 3. 1. Quomodo domicilium, aut quasi domicilium acquirant, aut deperdant? *ibid.* Ad Ordines suscipiendos requiritur in iis domicilium, ad reliqua vero Sacramenta sufficit quasi domicilium. 3. 3. 2. Quibus legibus teneantur? 3. 3. 4. Quid si mane egrediantur e loco, ubi sit dies festus, aut obliget lex jejunii, perventuri ad locum, ubi dies non est festus, aut lex jejunii non obligat? 3. 3. 10. Num possint a suo Superiore puniri propter delictum patratum extra Superioris territorium? 3. 3. 13. Tenentur legibus juris communis, si sint in loco, ubi contraria consuetudo non viget: verbi gratia, Mediolanensis tenetur Neapoli quatuor primis diebus Quadragesimæ jejuna. 3. 3. 4. Num teneantur legibus loci, per quem transeunt? 3. 3. 5. Num legibus suæ patriæ? 3. 3. 7.
 Perpetuitas negativa cuius legi competit; Legi vero Evangelicæ num perpetuitas positiva? 1. 7. 1.
 Pœna gravis temporalis imposita transgressoribus legis civilis num supponat culpam gravem? 4. 2. 1. Pœna gravis Ecclesiastica certe lethalem culpam supponit. 4. 2. 3. Quenam sit pœna isthæc gravis? Num etiam Excommunicatio ferendæ sententiæ, Suspendio, Interdictum, Irregularitas? *ibid.* Pœna, quæ nullam hominis actionem requirit, ut Excommunicatio ante

sententiam iudicis in foro conscientie incurritur; non tamen quæ hominis actionem postulat. 4. 2. 4. Quid de pœna privationis vocis activæ, & passivæ? Num requirat sententiam declaratoriam, si minus pœnæ, saltem criminis? *ibid.*
 Pœnitentiam a Confessario impositam num impleat, qui ponit opus injunctum animo non satisfaciendi per illud? 5. 1. 9.
 Pontifex invalide in votis, ac in lege naturali sine causa dispensat. 8. 4. 9. Num possit sibi directè Indulgentias elargiri? 8. 3. 4.
 Pontifex solum indirectè potest in voto, ac in nonnullis aliis legibus naturalibus dispensare. 8. 1. 4. Num possit dispensare, ut in una tantum specie Sacrificium offeratur? 8. 1. 6.
 Pontifex non arctatur legibus civilibus, sed eas admittit, si bonis moribus non repugnent. 1. 5. 1.
 Pontifex solum indirectam potestatem habet in omnia temporalia, disponendo de illis, quando id expedit ad animarum salutem. 2. 2. 4. Sacrilege peccaret, si secummet dispensaret ad ducendam uxorem. 3. 1. 7.
 Pontificiæ leges num requirant lapsum duorum mensium post publicationem, ut obligent? 1. 5. 2. Num debeant in singulis Provinciis publicari? *ibid.* Quid de legibus Regiis? 1. 5. 3.
 Potestas dominativa, & œconomica quomodo differat a potestate jurisdictionis, & Politica, quæ requiritur ad leges ferendas? 2. 2. 2.
 Præcepto satisficit, qui assequitur intentionem Legislatoris legi intrinsicam, quæ est positio rei præceptæ, quamvis non assequatur intentionem legi extrinsecam, nempe finem legis. 5. 2. 6.
 Præcepto recitandi Horas, & præcepto audiendi Missam potest simul satisfieri. 5. 2. 5.
 Præceptum qui non potest integre ponere, num, & quando teneatur ad partem, quam potest? 5. 3. 1. Aliter discurrendum quando res est divisibilis, & quando est indivisibilis. 5. 3. 2. Et aliter in infirmitate, ac extra illam, cum in infirmitate vitanda sit per-

perplexitas. 5. 3. 3. Impotens implere totum præceptum tenetur ad partem, quam potest, si ea sit notabilis, & censetur per se a Legislatore intenta. 5. 3. 6.

Præceptum in quo differat a lege? 1. 1. 5. Illud morte præcipientis universim expirat. *ibid.*, & 1. 7. 2. At potest non expirare. 1. 7. 5.

Prælati, qui legis transgressionem permittit, si potest illam facile impedire, & non impedit, censetur dispensare. 8. 7. 6.

Privilegium late interpretandum est, sicut potestas dispensandi, nisi vergat in præjudicium Tertii. 8. 7. 9. In dubio an sit revocatum, si quis eo utatur, & deinde deprehendatur revocatum, invalidus est ejus usus. 8. 7. 10. At si Episcopus in dubio de voti reservatione dispense, etiamsi deinde deprehendatur reservatum, valida est dispensatio. 8. 7. 11.

Privilegium habet rationem legis privatae, si detur alicui particulari Communitati; non vero si detur personæ particulari. 1. 1. 4. Respicit bonum privatum, non publicum. 1. 3. 1.

Privilegium quando per non usum amittatur? 7. 5. 6., & 8. 6. 9.

Privilegio obtento non possumus uti, nec dispensatione, antequam innotescant. 1. 5. 9.

Privilegium in quo differat a dispensatione, & a licentia? 8. 1. 1.

Procuratoris acta sunt valida, etiamsi suæ procuratoris revocationem ille ignoret, excepta Matrimonii celebratione. 1. 5. 7.

Publicatio legis ubinam facienda? 1. 1. 3., & 1. 5. 1.

Publicatio requisita ad valorem legis qualis esse debeat? 1. 4. 1. Non obligat lex, antequam publicetur. *ibid.* Ubinam facienda est publicatio legis, præsertim Imperatoris, & Pontificis? 1. 4. 3. Si ignoretur publicatio legis rescissoria contractus, adhuc contractus irritantur. 1. 4. 5.

Puellæ num peccent, si die festo laborent ad otium vitandum? 5. 4. 10.

Pueri probabilius tenentur legibus Ecclesiasticis, statim ac ad usum rationis pervenerint. 3. 2. 5. At non tenentur in Paschate communicare, nisi circa

decimum annum. *ibid.* Censuras latic ab homine non incurrunt ante pubertatem, sed probabilius incurrunt latic a jure, puta percutiendo Clericum. 3. 2. 6. Num possint ante usum rationis intra septa Monialium admitti? 3. 2. 7.

R

Ratihabitio de futuro non est satis ad dispensationem; secus vero ratihabitio de præsentem, 8. 5. 3. Idem dicas relate ad absolutionem. 8. 5. 4. Cur sufficiat ad licentiam ratihabitio de futuro? *ibid.*

Reges possunt leges ferre juxta concessionem iis factam a Communitate. 2. 2. 7. Regina pariter quando jure successionis Regnum possidet, quamvis alteri sit nupta. *ibid.*

Regula generalis ad dignoscendum quodnam sit impedimentum proximum ad executionem præcepti, non facile assignari potest. 5. 4. 6. Exemplificatur in variis præceptis. 5. 4. 7.

Regulæ plurimæ, quæ a Doctoribus assignantur ad rite leges interpretandas. 6. 1. 5.

Regulares exempti num possint ab Episcopo aliquando dispensari? 8. 3. 8.

Regulares num possint absolvere sæculares a reservatis in alia Diocesi, ubi delictum est commissum, si ea non sint reservata in Diocesi ubi degunt? 3. 3. 9.

Religiosi non tenentur legibus Synodalibus, quibus Clerici astringuntur. 3. 4. 6.

Rescriptum gratiæ surreptitium est irritum. At rescriptum justitiæ surreptitium est irritandum. 8. 5. 9.

Reservatio Sodomis num includat patientes? 6. 2. 5.

Residentia Pastorum quomodo sit de jure Divino? 8. 1. 3.

Reservationem incurrit, qui committit in Monasteriis Religiosorum casum ab Episcopo reservatum. 3. 3. 14. Regulares personæ, non Regularium loca dicuntur quoad hoc exempta. *ibid.*

Reservati casus in una Diocesi num possint absolvi in Diocesi, ubi non sunt reservati, quando quis eo fine illam Diocesim adit, ut reservationem effugiat? 3. 3. 9.

Revo-

Revocatio privilegiorum si ignoretur, num reddat irritum usum privilegii? 1.5.6. Revocatio Procuratoris non reddit irrita acta Procuratoris illam ignorantis, nisi relate ad matrimonium contrahendum. 1.5.7. Revocatio privilegii facti Communitati satis est, ut Communitati innotescat, ut ejus usus sit invalidus. 1.5.8. Idem dicas de revocatione consuetudinis. *ibid.*

S

Sacerdos Græcus transiens per Ecclesiam Latinam num possit in azymo consecrare? Necnon Latinus transiens per Ecclesiam Græcam consecrare in fermentato? 3.3.12.

Sacerdos simplex potest aliquando ex dispensatione Pontificis Confirmationem conferre tanquam Minister extraordinarius. 8.1.5.

Sacrificium num possit ex Pontificis dispensatione in una tantum specie offerri? 8.1.6.

Sartores quandonam excusantur, si post mediam noctem præcedentem festum laborent, ut vestes promissas conficiant? 5.4.9.

Superior quandonam possit punire subditum existentem extra territorium? 3.3.12.

T

Tempus requisitum, ut novæ leges post publicationem obligent, quodnam sit? 1.5.2.

V

Vagi tenentur legibus loci, ubi degunt. 3.3.15. Puniri possunt a Judice loci, in quo capiuntur, quamvis alibi delictum commiserint. *ibid.* Num remittendi sint ad Judicem loci, in quo delictum commiserunt, si ab eo petantur? *ibid.*

Venatum ire num liceat die Sabbati, si prævideatur, quod die Dominico non possit audiri Sacrum? 5.4.9. Num possit data opera ire venatum, ut homo reddatur impotens ad jejunandum? 5.4.3.

Verba legis duplicem habent proprietatem, Naturalem, & Civilem. 6.1.1. Quando lex debet extendi, secundum utramque proprietatem verba sumuntur. *ibid.*

Verba legis quænam dicantur importare præceptum, quænam vero consilium; & quænam sint indifferentia de se ad alterutrum significandum, ita ut aliunde eorû sentus expiscandus sit? 1.4.7.

Vigiliæ, in quibus ex consuetudine obligatoria jejunatur, sunt plures. 7.2.9. Num possimus in iis comedere lacticia? *ibid.*

Vota interna, & juramenta dispensari, ac relaxari possunt ab Ecclesia, quin hæc possit punire censuris peccata mere interna. 2.1.11.

Votum dandi centum pauperi num impleatur ab eo, qui immemor voti pauperi donat centum? 5.1.7.

Votum in dubio an sit reservatum Pontifici, potest ab Episcopo dispensari; & si deinde deprehendatur esse reservatum, adhuc valida est dispensatio. 8.7.11. Secus vero dicendum, si quæ habeat potestatem delegatam dispensandi. *ibid.*

Votum in materia gravi num possit obligare sub levi? 4.1.6. Quid de juramento promissorio? *ibid.* In dubio num votum sit emissum, an cum perfecta deliberatione, an sit de meliori bono, utrum obliget? 4.4.10. Quid si dubitetur num copulative, an divisive duplex res sit Deo promissa, quando alterutra non potest poni? *ibid.* Si dubitetur, an votum sit emissum ante pubertatem, num poterit a patre irritari? *ibid.* Num obliget votum in dubio an sit emissum ante septennium? *ibid.*

Votum paupertatis num violetur per licentiam præsumptam? 8.5.4.

Votum, si successu temporis fiat de meliori bono, num obliget? 1.3.4.

Vovens jejunare, si Confessarius consentiat, teneturne ad jejunium, si malis artibus illum inducat ad non consentiendum? 5.4.10.

Vovens recitare quotidie officium B. Virginis satisfacit recitando Horas canonicas, ad quas tenetur. 5.2.2.